

Information till arbetsmarknads- och socialnämnden om ekonomiskt bistånd till personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige

Förvaltningen har i uppdrag att månatligen presentera underlag kring omfattningen av ekonomiskt bistånd till personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige. I denna grupp ingår personer som har fått ett utvisningsbeslut, personer vars uppehållstillstånd har löpt ut eller återkallats och personer som aldrig har sökt något tillstånd. Hit hör också EU-medborgare och deras familjemedlemmar som saknar uppehållsrätt. Kartläggningen omfattar hushåll som tillhör målgruppen oavsett om beslut har fattats enligt 12 kap. 1 § eller 12 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400). Innan den 1 juli 2025 fattades motsvarande beslut enligt 4 kap. 1 § eller 4 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453).

I Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt, beslutad av arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö stad och gällande sedan 2020-09-01 anges följande kring målgruppen.

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige

I denna grupp ingår personer som har fått ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut, personer vars uppehållstillstånd har löpt ut eller återkallats och personer som aldrig har sökt något uppehållstillstånd. Hit hör också EU-medborgare och deras familjemedlemmar som saknar uppehållsrätt.

Vid en ansökan om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL måste alltid en utredning göras kring migrationsrättslig status då skilda lagrum ska tillämpas vid olika situationer.

Begränsad rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige saknar legal bosättning i landet och ska därför lämna Sverige. Det åligger dem att följa svensk lag och beslut tagna av annan myndighet.

Grundregeln för vuxna är att enbart bevilja nödbistånd då synnerliga skäl föreligger. Socialtjänstens ansvar är därför begränsat till stöd och hjälp i akuta situationer (nöd) när personen vistas i kommunen (2 a kap. 2 § SoL). Akut bistånd prövas för kort period. Vid ansökan om bistånd i akuta situationer ska den enskilde medverka personligen.

Enligt lagen om hälso- och sjukvård till utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd ska landstinget erbjuda utlänningar som fyllt 18 år, och som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning, vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning varpå behov av hälso- och sjukvård ska tillgodoses

av Region Skåne. I de fall en enskild ansöker om akut bistånd till kostnad för läkemedel som förskrivits med stöd av ovanstående lag ska kostnaden som regleras genom förordning bedömas avse akut behov. Kostnaden är genom förordning begränsad till 50 kr per läkemedel.

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige och som omfattas av personkretsen för lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl (LMA) har inte rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL. Personkretsen definieras i 1 § LMA. För personer som omfattas av LMA:s personkrets ska beslut fattas enligt 4 kap. 2 § SoL.

Barn som inte har tillstånd att vistas i Sverige

Principen om barnets bästa kommer till uttryck i Barnkonventionen och i socialtjänstlagen. Principen kan inte användas för att frångå gällande lag men när det finns utrymme för olika tolkningar eller bedömningar kan principen användas för att välja den för barnet mest fördelaktiga lösningen. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för barn, i synnerhet barn som tillhör utsatta grupper. Barn ska, i de fall det bedöms lämpligt, kunna beviljas bistånd till en skälig levnadsnivå. Utifrån principen om barnets bästa kan det innebära att barn beviljas bistånd medan deras föräldrar enbart beviljas nödhjälp. Bistånd till barnen kan beviljas upp till riksnorm. Med hänsyn till barns bästa kan även bistånd beviljas till en rimlig boendekostnad som utgår från barnets behov.

Sammanställning

Tabell 1. Antal hushåll och beviljade belopp (kr) januari 2023 till december 2025.

Månad/ År	2023 Antal hushåll	2023 Beviljat belopp (kr)	2024 Antal hushåll	2024 Beviljat belopp (kr)	2025 Antal hushåll	2025 Beviljat belopp (kr)
Jan	17	165 064	10	93 806	1	1 800
Feb	21	162 689	10	63 849	2	2 984
Mars	23	162 474	10	43 403	5	15 743
April	19	112 179	11	63 531	1	10 166
Maj	19	123 385	8	53 670	1	2 055
Juni	12	89 896	10	67 450	3	12 101
Juli	9	52 278	6	50 606	1	9 132
Aug	16	75 000	6	58 509	3	17 502
Sept	17	80 101	6	38 907	2	14 572
Okt	17	98 393	6	30 504	4	17 298
Nov	13	94 307	5	31 351	4	21 815
Dec	12	109 711	5	12 161	4	29 196

Diagram 1. Antal beviljade hushåll per månad januari 2023 – december 2025.

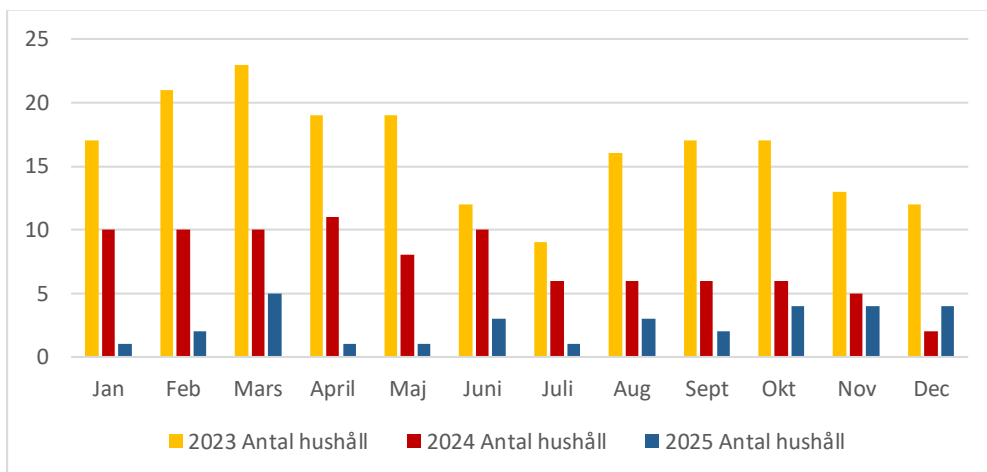

Diagram 2. Beviljat belopp (kr) per månad januari 2023 – december 2025.

